

Joakim Bergsten
Miljöstrateg

joakim.bergsten@ekero.se

Kommunstyrelsen

Granskningsrapport gällande kommunens hållbarhetsarbete med särskilt fokus på miljö- och klimatarbete

Dnr KS19/19

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner svaren till kommunrevisorerna och överlämnar svaren och redogörelsen till revisionen.

Sammanfattning av ärendet

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Ekerö kommun har PwC genomfört en granskning av om Kommunstyrelsen bedriver en ändamålsenlig styrning av kommunens hållbarhetsarbete i allmänhet och miljö- och klimatarbete i synnerhet.

Revisorerna översände rapporten till Kommunstyrelsen för besvarande och redogörelse över vilka åtgärder som vidtagits eller planeras att vidtas. Revisorerna erfordrar svar senast 14 februari 2020.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, 2020-01-27

Granskning av kommunens arbete med hållbarhet med fokus på miljö- och klimatarbete, 2019-12-16

Miljö- och stadsbyggnadskontorets bedömning

Granskningen av kommunens hållbarhetsarbete har som syfte att besvara frågan: Bedriver kommunstyrelsen en ändamålsenlig styrning av kommunens hållbarhetsarbete i allmänhet, och miljö- och klimatarbete i synnerhet? För att besvara frågan har fem stycken kontrollmål undersökts. Nedan redovisas varje kontrollmål för sig, med en sammanfattning av PwC:s bedömning som inledning följt av miljö- och stadsbyggnadskontorets kommentar och redogörelse.

| |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Kontrollmål 1. Ekerö kommun har definierat vad hållbarhet och hållbarutveckling innebär för kommunen och det finns en tydlig planering.</p> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

PwC:

Kommunen har definierat en miljö- och klimatstrategi på kort sikt genom miljömålen i Ekerö-alliansens politiska plattform men det finns ett behov av mer långsiktig styrning. Kommunen bör också utreda om de nuvarande målen är i linje med de nationella miljö- och klimatmålen.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret:

Kontoret håller med om att det idag saknas ett strategiskt miljö- och klimatarbete med långsiktiga mål som sträcker sig längre än mandatperioden. Det pågår ett arbete med att färdigställa en energistrategi som innehåller långsiktiga mål inom energifrågor och dessa mål har klara kopplingar till minskad klimatpåverkan. Framtida trafikstrategi kommer också hantera mål rörande klimatpåverkan från trafiken.

Vad gäller miljömål så finns det ett politiskt beslut sedan 2014 (KS14/46) som givit kontoret i uppdrag att ta fram ett förslag till ny miljöstrategi. På grund av resursbrist och andra prioriteringar har det inte färdigställts någon ny miljöstrategi men kontoret har som mål att arbetet med miljöstrategin ska återupptas under 2020 och färdigställas under 2021. Miljöstrategin ska säkerställa att kommunen har långsiktiga, konkreta, mätbara, ambitiösa men realistiska mål som är tydligt avgränsade i tid. Målen i miljöstrategin kommer också kopplas till nationella och regionala miljö- och klimatmål.

| |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kontrollmål 2. Det finns ett tydligt program för hur kommunen ska arbeta med miljö- och klimatfrågor. |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

PwC:

Kommunen saknar ett specifikt program för miljö- och klimatarbete. Övergripande mål anger endast inriktningen för hållbarhetsarbetet inom nuvarande mandatperiod. Det saknas inriktningsmål kopplade till de övergripande målen, vilket riskerar att göra målen otydliga för nämnderna. Det finns ett behov av tydligare målsättningar och kvantifierade ambitioner. En utvärdering av de nuvarande målen bör ske tillsammans med kommunens miljöstrategi.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret:

Kontoret håller med om att det finns ett behov av tydliga långsiktiga mål som kan kvantifieras och följas upp. Arbetet med att säkerställa det som efterfrågas av PwC är påbörjat eller planerat (se kontorets svar under målområde 1).

Kontrollmål 3. Hållbarhetsstrategin med tillhörande lokala mål har konkretiserats i uppföljningsbara mål/aktiviteter och erforderliga resurser har avsatts.

PwC:

Förvaltningarna tar sig an och konkretiserar aktiviteter och indikatorer som de bedömer är väsentliga för sina verksamheter utan hjälp av sakkunniga. Det finns därför ett behov av inriktningsmål kopplade till de övergripande målen för hållbar utveckling. En tätare dialog med kommunens miljöstrateg skulle underlätta förankringen av miljö- och klimatarbetet i organisationen.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret:

Kontoret håller med om att det behövs tydligare inriktningsmål som vägleder förvaltningarna, samt att förvaltningarnas aktiviteter bör tas fram i samråd med kommunens miljöstrateg eller annan sakkunnig person inom miljö- och klimatfrågor. Framtida handlingsplaner för energistrategin och miljöstrategin kommer arbetas fram av kommunens miljöstrateg i nära samarbete med berörda förvaltningar.

Kontrollmål 4. Hållbarhetsstrategin och beslutade aktiviteter har kommunicerats i organisationen på ett tillfredställande sätt.

PwC:

Nämnderna har varit delaktiga i framtagandet av de övergripande målen och det finns därför en kännedom om de övergripande miljö- och klimatmålen i organisationen. En kontinuerlig kommunikation mellan förvaltningarna och kommunens miljöstrateg skulle bidra till ett mer kvalitativt arbete som ger mer effekt. Det finns också ett behov av löpande kunskapshöjande kommunikationsinsatser från miljöstrategfunktionen ut till verksamheterna.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret:

Kontoret instämmer i att en kommunikation mellan kommunens miljöstrateg och förvaltningarna, både vid framtagande av mål och aktiviteter, och som löpande stöd vid genomförande och uppföljning skulle bidra till ökad effekt av arbetet. Vid framtagande av handlingsplaner för energistrategin och miljöstrategin måste en tydlig förankring av mål och aktiviteter ske ute i förvaltningarna, viktigt blir också att möjliggöra en enkel och effektiv uppföljning.

Kontrollmål 5. Det sker en löpande uppföljning av hur arbetet med att nå målen och genomföra aktiviteter fortskrider.

PwC:

Det sker en uppföljning av de övergripande målen i den politiska plattformen på delårsbasis. På grund av brister i målformuleringarna riskerar uppföljningen att bli godtycklig och inte helt ändamålsenlig.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret:

Kontoret håller med om att det finns en bra rutin för uppföljning av mål i kommunen. Men kontoret instämmer också i att det finns brister i utformningen av de befintliga miljö- och klimatmålen vad gäller tydlig kvantifiering och därmed uppföljningsbarhet. Vid framtagande av miljö- och klimatmål i till exempel energi- och miljöstrategi är det viktigt att möjliggöra en enkel och effektiv uppföljning av aktiviteter och mål.

Sammanfattande rekommendationer för fortsatt miljö- och klimatarbete inom Ekerö kommun:

PwC:

- PwC rekommenderar Ekerö kommun att upprätta en hållbarhetsstrategi med miljö- och klimatmål som sträcker sig längre än nuvarande politiska mandatperiod. Strategin bör tydligt definiera vad miljömässig hållbarhet innebär mer konkret för kommunen samt ange riktningen för en långsiktig och ändamålsenlig styrning av miljö- och klimatarbetet.
- Klimatområdet kan på grund av sin komplexitet kräva en mer sammanhållande målstyrning, därför rekommenderar vi en mer central samverkan mellan nämnderna och kommunens miljöstrateg.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret:

Kontoret anser inte att det är önskvärt att upprätta en hållbarhetsstrategi. En fullständig hållbarhetsstrategi behöver innehålla social och ekonomisk hållbarhet utöver ekologisk hållbarhet. Trots att arbetet med ekologisk hållbarhet måste integreras i all verksamhet och balanseras mot social och ekonomisk hållbarhet, bedömer kontoret att en strategi som omfattar hela hållbarhetsbegreppet bli allt för omfattande och svår att överblicka. Miljö- och stadsbyggnadskontoret anser därför att genomförandet av det politiska beslut som finns på att ta fram en miljöstrategi, är rätt väg att gå för att skapa det systematiska, långsiktiga och heltäckande miljö- och klimatarbete som efterfrågas av PwC.

En mer central samverkan mellan nämnderna och kommunens miljöstrateg kommer uppnås vid framtagandet av handlingsplaner för kommunens energi- och miljöstrategi. Eventuellt ytterligare behov av samverkan kan behöva utredas i samband med framtagandet av miljöstrategin.

Beslutet expedieras till

Planeringsenheten, Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen
Revisionen

Emma Embretsen
Planeringschef

Tommie Eriksson
Miljö- och stadsbyggnadschef